

Anonymizovaná verze

Překlad

C-516/23 – 1

Věc C-516/23

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

10. srpna 2023

Předkládající soud:

Landgericht Frankfurt am Main (Německo)

Datum předkládacího rozhodnutí:

8. srpna 2023

Žalobci:

NW

YS

Žalovaná:

Qatar Airways

Landgericht Frankfurt am Main (zemský soud ve Frankfurtu nad Mohanem, Německo)

24. občanskoprávní senát

[OMISSIS]

Usnesení

Ve věci

1. NW [OMISSIS], 30989 Gehrden
2. YS [OMISSIS], 30989 Gehrden

- žalobci -

[OMISSIS]

proti

Qatar Airways [OMISSIS] 60327 Frankfurt nad Mohanem

- žalované -

[OMISSIS]

rozhodl Landgericht Frankfurt am Main – 24. občanskoprávní senát – [OMISSIS] dne 8. srpna 2023 takto:

Řízení je i nadále přerušeno.

Soudnímu dvoru Evropské unie se na základě článku 267 SFEU předkládají následující otázky týkající se výkladu unijního práva:

1. Musí být nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004 vykládáno v tom smyslu, že cestující cestuje bezúplatně podle čl. 3 odst. 3 první alternativy tohoto nařízení, pokud musí za letenku zaplatit pouze poplatky a odletové daně?

2. V případě záporné odpovědi na první otázku:

Musí být nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004 vykládáno v tom smyslu, že v případě, že let byl zarezervován v rámci časově a množstevně omezené akce leteckého dopravce, ke které měla přístup pouze určitá profesní skupina, nejedná o cenu, která je (nepřímo) dostupná veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 3 druhé alternativy tohoto nařízení?

3. V případě, že i odpověď na druhou otázku je záporná a dospěje se k závěru, že je dána oblast působnosti nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004:

a) Musí být čl. 8 odst. 1 písm. c) tohoto nařízení vykládán v tom smyslu, že mezi původně rezervovaným a zrušeným letem a náhradní přepravou požadovanou v pozdějším termínu musí existovat časová souvislost?

b) Jak by tato časová souvislost popřípadě měla být vymezena?

Odůvodnění

Žalobci se domáhají náhradní přepravy podle čl. 8 odst. 1 písm. c) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004 (dále jen „nařízení o právech cestujících v letecké dopravě“).

Žalobci měli u žalované jakožto provozujícího leteckého dopravce [OMISSIS] zaplacenou a potvrzenou rezervaci na trase Frankfurt nad Mohanem přes Dauhá do Denpasaru, jakož i příslušné zpáteční lety. Rezervace byla provedena dne 5. srpna 2020. Žalovaná zrušila lety dne 13. září 2020. Žalovaná nelétala do Denpasaru až do jara 2022. Žalobci požádali e-mailem ze dne 8. srpna 2022 o přepravu se žalovanou na téže trase dne 20. října 2022 (let tam) a 7. listopadu 2022 (zpáteční let); stanovili jí k tomu lhůtu do 18. srpna 2018. Po marném uplynutí stanovené lhůty zarezervovali žalobci lety s využitím 140 000 mil v programu American Airlines a se zaplacením ceny ve výši 394,62 eura. Tržní cena letenek činila v den rezervace 4.276,36 eura.

Žalobci si letenky zarezervovali v rámci časově omezené akce žalované s názvem „MEDICS“. Tato akce byla určena pouze určité profesní skupině (lékařům). Žalobci museli za let zaplatit pouze daně a poplatky.

Žalovaná tvrdí, že se nařízení o právech cestujících v letecké dopravě již nepoužije na základě čl. 3 odst. 3 tohoto nařízení. Žalobkyně si letenky zarezervovala v rámci časově omezené akce žalované s názvem „MEDICS“. Musela uhradit pouze poplatky a odletové daně, a letenky tedy získala bezúplatně.

Úspěch žaloby zaprvé rozhodujícím způsobem závisí na tom, zda se v projednávané věci použije nařízení o právech cestujících v letecké dopravě.

Žalobci letenku získali v rámci akce žalované. Žalobci museli zaplatit pouze odletové daně a poplatky. V této souvislosti si soud předně klade otázku, zda cestující v takovém případě cestuje „bezúplatně“ ve smyslu čl. 3 odst. 3 první alternativy nařízení o právech cestujících v letecké dopravě.

Je-li odpověď na první otázku záporná, tedy pokud cestující v případě, že musí zaplatit pouze daně a poplatky, necestuje bezúplatně, je dále pro rozhodnutí o odvolání zásadní, zda se v případě akce „MEDICS“ jedná o sníženou cenu, která není veřejnosti přímo nebo nepřímo dostupná.

Lety, které jsou předmětem sporu, byly zarezervovány v rámci této časově omezené akce žalované, která byla dostupná pouze určité profesní skupině (určitým profesním skupinám).

[Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr), Německo, dále jen „BGH“] ve svém rozsudku ze dne 21. září 2021 (X ZR 79/20) rozhodl, že zvýhodněná cena, kterou letecký dopravce poskytuje, pokud jde o služební cesty pracovníků podniku, který uzavřel příslušnou rámcovou dohodu, je dostupná veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 3 první věty nařízení o právech cestujících v letecké dopravě. Rozhodnutí BGH v této souvislosti vychází z předpokladu, že cena je dostupná veřejnosti, pokud je určena neurčitému počtu osob, který k leteckému dopravci nemá žádný zvláštní vztah nad rámec vztahu (potenciálního) zákazníka. O zvláštní vztah v tomto smyslu se jedná pouze tehdy, pokud zvýhodnění nebylo poskytnuto pouze za účelem zvýšení odbytu, propagace nebo udržení zákazníků, nýbrž s ohledem na navázanou spolupráci nebo jiné vazby. Podle obecného chápání označuje pojem

„veřejnost“ neurčitý počet osob, které nemají žádné zvláštní vzájemné vazby. Podle těchto kritérií je cena dostupná veřejnosti i v případě, že ji nemůže využít každý potenciální zákazník. Rozhodující je naopak to, zda lze dostatečně přesně určit počet osob, které přicházejí v úvahu, a zda tyto osoby mají dostatečnou vzájemnou vazbu a lze je ve vztahu k veřejnosti vymezit jako uzavřenou skupinu. V případě cen určených pro firemní zákazníky BGH rozhodl, že mezi zvýhodněnými osobami neexistuje dostatečně úzká vazba, pokud akční ceny sice nejsou dostupné všem, avšak okruhu zvýhodněných osob je společné pouze to, že splňuje stanovená kritéria.

Podobně je tomu i v projednávané věci. Daná akce nebyla dostupná všem, nýbrž pouze skupině osob, resp. profesní skupině vymezené žalovanou. Soud si proto klade otázku, zda lze judikaturu BGH použít i na projednávanou věc, v důsledku čehož se jedná o cenu, která je dostupná veřejnosti a umožňuje použití nařízení o právech cestujících v letecké dopravě.

Soud má v projednávané věci za to, že akce žalované není ani programem pro často cestující zákazníky, ani jiným obchodním programem ve smyslu čl. 3 odst. 3 druhé věty nařízení o právech cestujících v letecké dopravě.

Pokud je odpověď na výše vznesenou první a druhou otázku záporná, tedy pokud se nařízení o právech cestujících v letecké dopravě použije, je dále pro rozhodnutí o žalobě zásadní to, zda náhradní přeprava podle čl. 8 odst. 1 písm. c) nařízení o právech cestujících v letecké dopravě musí mít časovou souvislost s původně rezervovanou cestou.

Podle judikatury OLG Köln (rozsudek OLG Köln ze dne 26. února 2021, 6 U 127720; rozsudek OLG Köln ze dne 6. května 2022, 6 U 219/21) může cestující podle čl. 5 odst. 1 písm. a) a čl. 8 odst. 1 písm. c) nařízení o právech cestujících v letecké dopravě v případě zrušení letu od provozujícího leteckého dopravce v zásadě požadovat přesměrování na cílové místo určení za srovnatelných dopravních podmínek v pozdější době [než při nejbližší příležitosti, viz čl. 8 odst. 1 písm. b) tohoto nařízení] podle svého přání s výhradou dostupnosti míst. Z výkladu daného ustanovení vyplývá, že změna rezervace sice musí být provedena bezplatně, avšak musí mít i časovou souvislost s původní cestou. Formulace „přesměrován[í] za srovnatelných dopravních podmínek a při nejbližší příležitosti na jejich cílové místo určení“ uvedená v čl. 8 odst. 1 písm. b) nařízení o právech cestujících v letecké dopravě vytváří jednoznačnou časovou vazbu na původní cestovní plán cestujícího. Pro formulaci „přesměrován[í] za srovnatelných dopravních podmínek na jejich cílové místo určení v pozdější době podle přání cestujícího s výhradou dostupnosti míst“ použitou v čl. 8 odst. 1 písm. c) nařízení o právech cestujících v letecké dopravě se proto nabízí obdobný výklad. OLG Köln se v tomto ohledu zaměřuje na smysl a účel daného ustanovení a argumentuje tím, že nařízení o právech cestujících v letecké dopravě svými vzájemně provázanými pravidly usiluje o ochranu cestujících pouze během příslušné cesty. Ustanovení tohoto nařízení cestujícímu nepřiznávají právo na libovolnou bezplatnou změnu rezervace, která nikterak nesouvisí s plánovanou

cestou, například na let konající se až po původně plánované cestě, v obzvláště drahé cestovní sezóně. Pokud jde o čl. 8 odst. 1 nařízení o právech cestujících v letecké dopravě, jedná se z hlediska jeho smyslu o určitý druh nároků z odpovědnosti za vady pro případ nesplnění smlouvy. Článek 8 odst. 1 písm. a) tohoto nařízení nicméně v konečném důsledku *ex nunc* zakládá nárok na zrušení smlouvy, pokud ještě nebyla splněna, respektive nesplnila svůj účel. V případě čl. 8 odst. 1 písm. b) a c) tohoto nařízení se tak jedná o nárok na dodatečné splnění, který je po obsahové stránce přirozeně vázán na smlouvu o letecké přepravě. Tento nárok má v zásadě souvislost s původně plánovanou cestou. Zda je zachována souvislost, která je v tomto ohledu vyžadována, závisí na okolnostech plánované cesty, přičemž podle německého práva je nárok na uskutečnění přepravy zpravidla třeba kvalifikovat jako relativní fixní závazek. V případě nedodržení doby plnění nenastává nemožnost [splnění závazku], plnění spočívající v uskutečnění letecké přepravy lze poskytnout dodatečně, věřitel je však oprávněn odstoupit od smlouvy. Dodržení doby plnění je nicméně natolik podstatné, že daná transakce má stát nebo padat s včasným plněním. Kdy opožděné plnění (přilet) pro cestujícího již nemá smysl a už nepředstavuje plnění, tedy stane se nemožným, závisí na původním cestovním plánu cestujícího. Nic jiného nevyplývá ani z nezávazných pokynů Komise pro výklad nařízení o právech cestujících v letecké dopravě (Úř. věst. 2016, C 214, s. 5) ani jejich doplnění v souvislosti s nálezem Covid-19 (Úř. věst. 2020, CI 89, s. 1). Komise nedospěla k jednoznačnému názoru, že nárok vyplývající z čl. 8 odst. 1 písm. c) nařízení o právech cestujících v letecké dopravě lze uplatnit ještě i po letech, a to v souvislosti se zcela jinou cestou.

Nárok na náhradu škody z důvodu odmítnuté náhradní přepravy podle čl. 8 odst. 1 písm. c) nařízení o právech cestujících v letecké dopravě by tudíž v projednávané věci byl vyloučen. Soud však považuje za sporné, zda lze znění daného ustanovení vykládat v tom smyslu, že mezi původním letem a náhradní přepravou musí jakožto nepsaný znak existovat určitá časová souvislost. Ve znění daného ustanovení pro tento závěr každopádně nelze nalézt oporu, a proto je nyní třeba tuto výkladovou otázku předložit Soudnímu dvoru.

[OMISSIS]